

**Pārskats par Lutriņu pagasta bibliotēkas
darbu 2016.gadā.**

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums.....	3
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	3
4. Personāls.....	4
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	4
6. Krājums	6
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	7
8. Novadpētniecība	9
9. Projekti	10
10. Publicitāte	10
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	11
12. Pielikumi.....	12

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Lutriņu pagasta bibliotēka kā pagasta pārvaldes struktūrvienība ir komunikāciju centrs kultūras, izglītības un sociālo funkciju jomā. Bibliotekārs darbojas kā padomdevējs, kā psihologs saskarsmē ar lasītāju un ikvienu pagasta iedzīvotāju.

Veidojot 2016.gada darba plānu, akcents likts uz bibliotēkas tēla popularizēšanu novadā un Latvijā jaunu kultūras produktu radīšanā – 2.Mākslas svētki jūnijā, Dzejas dienas, tradicionāli hercoga Jēkaba nedēļa oktobrī un lasītāju klātienes tikšanās ar literātiem. Kopīgā sadarbībā ar Saldus vēstures un mākslas muzeju bibliotēka, organizējot izstādes, radošās darbnīcas un interaktīvās spēles, aktīvi iesaistījās mākslinieka Jaņa Rozentāla 150. un Saldus pilsētas 160. jubilejas atzīmēšanā.

Bibliotēka savā darbā vadās pēc Saldus novada pašvaldības apstiprināta nolikuma, lietošanas un pakalpojumu izmantošanas noteikumiem, kā arī apstiprināti maksas pakalpojumi.

Kopā ar biedrību „Lutriņu Sprīdīši” bibliotēka veicina pagasta kultūrvides saglabāšanu un kultūrtūrisma attīstību. 10 gadu laikā īstenoti 11 kopīgi projekti – SNPPF, SNBF un VKKF.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	12762	12814	13175
Pašvaldības finansējums	12762	12814	13175
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>			
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	8615	8922	9451 (+529)
Darbinieku atalgojums (bruto)	6125	6182	7084 (+902)
Krājuma komplektēšana	2490	2740	2367 (-373)

Katru gadu minimāli pieaug finansiālais nodrošinājums, kurš nodrošina tikai bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Nauda 2016.gadā samazinājusies krājuma papildināšanai ar jaunām grāmatām un seriālizdevumiem - samazinās deklarēto iedzīvotāju skaits pagastā (pēc formulas $0,84 \times \text{iedz. sk.}$), bet palielinājies bibliotēkas vadītāja atalgojums - 2016.gadā ir veikts papilddarbs.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēkas apmeklētāju ērtībām veikta koridora nosiltināšana un kosmētiskais remonts. Bibliotēkas ārējās vides un atpūtas zonas labiekārtošana. Sakārtots ārējais apgaismojums un ugunsdrošība, ieklāts neslidošs paklājs kāpnēm. Ievērojot 2014.gada

akreditācijas komisijas ieteikumu, veidots lasītājiem draudzīgs krājums. Vairāki plaukti atbrīvoti no nepieprasītas literatūras (norakstīti 1167 iespieddarbi), līdz ar to paplašinājušās galvenā krājuma telpas. Brīvā telpu kvadrātūra dod iespēju kvalitatīvāk organizēt pasākumus un to apmeklētību. Nepieciešams visu telpu kosmētiskais remonts. Katru gadu pamazām tiek nomainītas bibliotēkas mēbeles. Bērnu krājuma telpa pilnībā iekārtota ar jauniem plauktiem un grāmatu kastēm. Izstrādāta tāme kanalizācijas un tualetes ierīkošanai, izmaksas ir iekļautas pārvaldes 2017.gada budžetā.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbinieki m (skaits)	Lietotājie m (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	7	labs	
Plānie klienti	-	-	-	
Multifunkcionālās iekārtas	-	2	labs	
Printeri	1	-	teicams	
Kopēšanas iekārtas	-	-	-	
Skeneri	-	1	apmierinošs	
Citas iekārtas	2	-	Apmierinošs (novecojuši modeļi)	Videokamera, fotoaparāts

Uzrādītie cipari tabulā atbilst bibliotēkas apmeklētāju interesēm un vajadzībām.

4. Personāls

Pagasta struktūrvienība ir viena darbinieka bibliotēka. Vadītājai šī bibliotēka ir pirmā un vienīgā darba vieta 45 gadus. Vidējā izglītība, bet liels darba stāžs. Profesionālajai pilnveidei (kursi LNB, “Ego” un SPB), Kurzemes bibliotekāru vasaras nometnēm un pieredzes apmaiņas braucieniem bibliotēkas budžetā katru gadu ir pietiekošs finansējums gan dalības maksai, gan komandējumu izmaksām (2016.- 180.00). Bibliotēkas telpu tīrību un apkārtnes sakopšanu uztur pagasta pārvaldes apkopēja un dārzniece-sētniece.

Bibliotēka iesaistās Ēnu un Karjeras dienu pasākumos. Ēnu dienā bibliotekāri *ēnoja* vidusskolniece, kura pat izteica vēlmi mācīties šajā profesijā. Karjeras dienā viena pamatskolas klase izrādīja interesi par bibliotēkas darbu.

Par godprātīgu, ilggadēju un radošu ieguldījumu kultūras nozarē Saldus novadā, atzīmējot 45 gadu darba jubileju, vadītāja saņēma Saldus novada pašvaldības Pateicības rakstu. Par oriģinālu pasākumu organizēšanu, par projektu piesaisti un bibliotēkas vides uzlabošanu SPB atzinība, 2016.gadu noslēdzot.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	272	296	294	+1%; -0,9%
<i>t. sk. bērni</i>	95	114	114	+1,2%; 0%

Fiziskais apmeklējums	4375	3226	3298	-0,7%; +1%
<i>t. sk. bērni</i>	1208	937	972	-0,7%; +1%
Virtuālais apmeklējums	-	815	612	-; -0,7%
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	-	209	2411	-; +11%
Izsniegums kopā	8942	9071	8837	+1%; -0,9%
<i>t. sk. grāmatas</i>	6127	5501	5127	-0,8%; -0,9%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2629	3404	3616	+1%; +1%
<i>t. sk. bērniem</i>	1557	1559	1198	+1%; -0,7%
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	0,19	0,21	0,22	+1%; +1%
Iedzīvotāju skaits	1388	1367	1322	-0,9%; -0,9%

Salīdzinot divus pēdējos gadus, būtiskas izmaiņas nav lietotāju skaita un fiziskā apmeklējuma ziņā (2016.pieaudzis). Iedzīvotāju skaits samazinās, tas ir loģiski, jo aizsaulē aiziet lietotāju vecākā un vidējā paaudze - grāmatu lasītākā daļa. No Lutriņu pagasta izbraucēju skaits uz ārzemēm nav tik būtisks. Jaunā paaudze arvien mazāk lasa, to aizstāj modernie saziņas līdzekļi. 2016.gadā fiziskā apmeklējuma kopskaitā ietilpst arī bibliotēkas rīkoto pasākumu apmeklējumi, kuri notiek klubā vai skolā. Katru gadu samazinās skolēnu skaits vietējā pamatskolā, tas ietekmē arī izsniegumu. Bērni kā lietotāji nesamazinās, jo bibliotēka sadarbojas ar PII sagatavošanas grupas audzēkņiem, iesaistot lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu žūrija".

Bibliotēka sniedz visus iespējamus pakalpojumus – informācijas tehnoloģijās, kopēšanas, printēšanas, skenēšanas jomā. Divas reizes nedēļā iedzīvotāji var saņemt konsultācijas datoru iemaņu apgūvē. To labprāt izmanto seniori, bezdarbnieki, māsaimnieces. Bez minētajiem pakalpojumiem bibliotēkas apmeklētājiem dota iespēja iepazīties ar novada ikmēneša informatīvajiem izdevumiem, pagasta iestāžu darba jaunumiem, organizēto pasākumu afišām. Tā kā vietējai nevalstiskajai organizācijai darbības vieta ir bibliotēkā, tad iedzīvotājiem ir iespēja saņemt visu noderīgo informāciju par NVO jaunumiem un projektiem. Bibliotēka apmeklētājiem atvērta darba dienās, darba laiks ir elastīgs, jo trešdienās tas līdz 20.00.

Pagastā ir pansionāts un sociālā māja, bet nav sakārtots pakalpojums personām ar īpašām vajadzībām. Lai situāciju atrisinātu, tad bibliotēkas vadītāja lasāmvielu nogādā šajās vietās.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	45	64	118
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	90	27	109

Rādītāji būtiski pieaug abos virzienos. Tas izskaidrojams ar SBA ietveršanu "ALISES" sistēmā. Pēc pieprasījuma un lietotāju interesēm veidotas grāmatu kopas no SPB, piem., "Grāmata dažādos izdevumos", sadarbība ar pagastu bibliotēkām, uz laiku pasūtīt iztrūkstošo literatūru. Lutriņu bibliotēka neliedz savu krājumu, piedāvājot SBA kaimiņbibliotēkām, to pierāda nosūtīto dokumentu skaita pieaugums.

6. Krājums

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	2490	2740	2367
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	2490	2740	2367
grāmatām	1385	1622	1367
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	176	269	178
periodiskajiem izdevumiem	1105	1118	1000
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,79	2,00	1,79

Krājums veidojas no budžetā apstiprinātajiem līdzekļiem, dāvinājumiem un bezatlīdzībā nodotiem izdevumiem. Apstiprinot gada budžetu, krājuma komplektēšana veidojas no formulas $0,84 \times$ pagastā deklarētie iedzīvotāji. Pašvaldības finansējums krasi neatšķiras 2014. un 2016. gados, lielāks 2015. gadā. 2016. gadā vairāk uzmanības bija jāvelta krājuma komplektēšanas politikai. Lai gan finansējums ir samazinājies, prioritātes, analizējot bibliotēkas lietotāju intereses, joprojām ir oriģinālliteratūra, dokumentālā un memuārliteratūra. Komplektējot, tiek ņemts vērā grāmatas saturs un vizuālais noformējums, tas attiecas uz daiļliteratūru. Nozaru literatūrā – šā brīža aktualitātes, pašizglītošanās, vēsture Akceptējot akreditācijas komisijas ieteikumu, norakstīti fiziski un morāli novecojuši dokumenti, grāmatas ar nepievilcīgu izskatu. Līdz ar to krājums kļuvis draudzīgs lasītājiem. Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	723	784	763
Grāmatas	228	223	200
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	33	38	42
<i>t. sk. bērniem</i>	70	90	54
Izslēgtie dokumenti	934	1151	1167
Krājuma kopskaits	8242	8031	7664
Grāmatu krājuma apgrozība	0,7	0,8	0,8
Periodisko izdevumu apgrozība	5,5	6,8	6,3

2015. gadā augstāki rādītāji, jo finansējums bija lielāks. Skatot krājuma kopainu, secinājums – joprojām jādarbojas pie norakstīšanas (ārzemju daiļliteratūra, bērnu grāmatas), jāpēta dokumentu izsniegumi pēdējo 10 - 8 gadu laikā.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	33	24	66
News	10	11	6

Lietotāji informēti un tiek dota iespēja izmantot pieejamās datu bāzes, piedalīties dažādās akcijās, piem., par Latvijas skaistāko monētu, SPB ESIP konkursos. Letoniku izmanto skolēni, rakstot ZPD. Bibliotēka lepojas ar 225 videodiskiem, kuros glabājas visa svarīgākā informācija par notikumiem pagastā no 2007. gada. Diski ir sistematizēti, kartotēkā

izveidots apraksts. Lietotājam dota iespēja konkrētu pagasta notikumu noskatīties videoversijā. Kolekcija ne vienreiz vien ir prezentēta bibliotēkas ciemiņiem un pasākumos.

Lietotāji par krājuma jaunumiem tiek informēti ar izstādēm, ar *jauno grāmatu parādēm* un draugiem.lv Lutriņu bibliotēkas lapā. Pēdējā ir kļuvusi ļoti populāra, to spriežu pēc lapas apmeklējumiem (2411). Skolēnu brīvlaikos organizēju bērniem *lasošās trešdienas*.

Bibliotēkas parādnieki problēmas nerada, jo lasīšanas termiņš ir mēnesis. Jaunākās paaudzes lietotāji ar e-pasta starpniecību lūdz pagarināt lasīšanas termiņu.

Krājuma komplektēšanā problēmu nav. Sadarbība jau vairākus gadus ar i/k "Virja", kurš izprot pagastu bibliotēku vajadzības un prioritātes. Ļoti labi darbojas mājas lapa www.virja.lv, var pasūtīt elektroniski, arī piegāde nekavējas. Nav nepieciešamība strādāt ar citiem piegādātājiem.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji darbā ar bērniem"

	2014	2015	2016
Lietotāju skaits	95	114	114
Fiziskais apmeklējums	1208	937	972
Izsniegums	1557	1559	1383
Krājums	1230	1166	1220
Jaunieguvumi	70	90	54
Jaunieguvumu proporcionalitāte	0,31	0,40	0,27
Pašvaldības finansējums	176	269	178
Izstādes	21	20	21
Pasākumi	11	8	16

Lutriņu pamatskolā mācās 74 bērni (2015. – 82). Bibliotēkā par lasītājiem un datorlietotājiem reģistrēti 114. No tiem 34 PII audzēkņi. Bibliotēku apmeklē bērni un jaunieši, kuri dzīvo Lutriņos, bet mācās citās skolās - Druvas, Cieceres, Saldus v-sk. Jaunieši pārsvarā ir datorlietotāji. Apmeklējumu skaits ir palielinājies, to ietekmē pasākumu aktivitātes. Izsniegums samazinājies, bet krājuma apgrozība ir 1,1. Pašvaldības finansējums ir pietiekošs, to rāda jaunieguvumu proporcionalitāte. Krājums ir draudzīgs lietotājiem, jo tiek norakstītas fiziski nolietotas (noplīsušas, sazīmētas, neīras) grāmatas. Arī bērniem patīk jaunas un spožas grāmatas. Jāsaka gan, ka agrāko gadu izdevumi, un to ilustrācijas ir acīm tīkamākas un vieglāk uztveramas. Jāizdod atkārtoti identiskas grāmatas. To pierādīja interesantā izstāde "Grāmata dzīvo cauri gadu desmitiem". Pasākumu aktivitātes aptver visas vecumu grupas. Vecāko klašu skolēni un jaunieši aizrāvušies ar fantastisko literatūru, tad arī jaunumu plauktos un izstādēs var atrast šāda satura grāmatas. Tomēr pirmajā vietā, manuprāt, ir jābūt oriģinālliteratūrai. Tāpēc iepriecināja BŽ (arī jauniešu un vecāku) grāmatu kopa, kurā bija 10 latviešu autoru grāmatas! Bērniem patīk aizpildīt anketas elektroniski, bibliotekārei, savukārt, saņemt atbildi par anketas saņemšanu.

Pasākumu aktivitātes darbā ar bērniem un jauniešiem:

"Skan dzeja, skan topoša romāna fragments, skan bardu dziesmu ģitāras melodijas un sarunas ar jauniešiem. Galvenā persona ir dzejnieks Andris Akmentiņš. Viņš Lutriņos ir savējais starp savējiem. Nav ārišķības, nav obligātuma, bet ir saruna ar ikvienu no klātesošiem. Dzeja mijas ar paša sacerētām bardu melodijām.

“Dzejai nevar būt uzstādījuma, tai jānāk no sirds, no šā brīža laika izjūtas: “mums ir dedzīgas dienas/ mums ir vakari kūpoši, pusnaktis sodrējiem pilnas/ naktis ar atblāzmām” – tā Andris Akmentiņš.

Pārsteigums dzejniekam - pasākuma sākumā skanēja A.Akmentiņa dzejas kompozīcija amatieru teātra “Atvars” dalībnieku izpildījumā. Tikšanās notika bibliotēkas realizētā projekta “Tabletes vietā – grāmata” ietvaros, kuru atbalstīja VKKF” - (publikācija Saldus novada vēstīs, 2016, februāris).

Bērnu žūrijas noslēguma pasākumā Lutriņos viesojās daudzu grāmatu autore saldeniece Ieva Samauska. PII “Kāpēcītis” *knauķiem un knēveļiem* bija cītīgi jāklusās dzejnieces lasījumos un jāatbild uz jautājumiem, kas ir paslēpies dzejoļos. Prieks bija liels, saņemot no pašas autore jaunāko grāmatu! I.Samausku gaidīja arī Lutriņu pamatskolas čaklākie lasītāji. Skolēni bija gatavojušies un uzdeva jautājumus. Bet bija arī jārod atbildes uz rakstnieces jautājumiem. Un tad notika unikāls gadījums. Autore lasīja fragmentu no vēl neizdotas jaunākās grāmatas, izvērtās diskusija un rakstniecei tā iepatīkās Anetes izteiktā doma, ka tūlīt uz vietas tika grāmatas varones vārds izmainīts. Nu, protams, tagad grāmatā darbosies Anete! Tikšanās notika VKKF atbalstītā projekta “Tabletes vietā – grāmata” ietvaros. Grāmatu eksperti piedalījās Saldus novada un Lielajos lasīšanas svētkos.

Vasaras sākumā Mākslas svētkos darbojās bērnu telts, kurā grāmatmīļi radošās darbnīcās varēja savas prasmes un zināšanas parādīt literārajās interaktīvās spēlēs un nodarbībās. Salikt puzzle, atrast grāmatām pareizo autoru, dzejoļu rēbus, tekstā sameklēt grāmatu nosaukumus – pareizi un veikli izpildīt un saņemt saldu balvu! Pie Lutriņu bērniem ciemos visā godībā bija ieradies runcis no Kursīšu bibliotēkas, kuram arī ļoti patīk grāmatas. Tas jau bija pavisam interesanti. Paldies Mārtiņam Lagzdonam par kopēju sadarbību!

“Grāmata dzīvo cauri gadu desmitiem”, ar šādu nosaukumu janvāra beigās bibliotēkā bija organizēta plaša izstāde, kurā skatāmas 76 dažādu autoru grāmatas. Tās nebija tā vienkārši saliktas izstādē. Interesantums slēpjas tajā apstākļi, ka viena rakstnieka grāmata izdota vairākos izdevumos dažādos gados. Minēšu dažus - Valdis “Staburaga bērni”: vecākais zināmais 1949.gadā, vēl 1953., 1955., pavisam 7 izdevumi. A.Brigaderes “Sprīdītis”: 1946.gada trimdas izdevums (6 izdevumi). Tā varētu minēt daudzus – “Velniņi”, “Mazais princis”, “ Vinnijs Pūks un viņa draugi”... Interesanti, ka katra grāmata ir īpaša – vāka dizains, ilustrācijas, burtu iespaidtehnika. Teksta apjoms taču ir vienāds, bet skatāmas gan plānākas, biežākas, gan lielākas un pavisam maziņas. Izstāde bija veidota kā grāmatu kopa no SPB.

Sadarbojoties ar Saldus vēstures un mākslas muzeja pedagogiem, dzima ideja par plašu dokumentālu izstādi veltītu hercogam Jēkabam un interaktīvu spēli “Vienā laivā ar hercogu Jēkabu”. Skolēni, piedaloties spēlē, iepazīnās un guva informāciju arī no izstādes par šo vēsturisko personu, kura 17.gs.darbojusies Lutriņos un visā Kurzemē. Skolēnu rudens brīvlaiks bērniem bija piepildīts.

Vēlētos lielāku ieinteresētību no skolas pedagogiem un skolas bibliotekāres kopējā darbā lasīšanas veicināšanā bērniem. Vai nelielais attālums starp iestādēm (1km) ir vienīgais iemesls? Arī skolotāji neapmeklēja organizētos literārus pasākumus. Bibliotēka izmēģinājusi dažādus variantus – pasākumu laikus, norises vietas.

PII bērni gan ir čakli nācēji uz bibliotēku, iepazīstoties ar izstādēm, piedaloties Bērnu žūrijā un citos pasākumos. Sadarbībā ar novada muzeju rodas jaunas idejas un organizētas ceļojošās izstādes.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba pamatā ir pagasta sabiedriskās un kultūras dzīves hronikas videotēkas veidošana un uzturēšana. Bibliotēkas darbošanās kultūras mantojuma saglabāšanā un kultūrtūrisma attīstībā notiek kopā ar biedrību "Lutriņu Sprīdīši".

Bibliotēkā izveidots lokālās vēstures materiālu krājums, kurš sistematizēts tematiskajās mapēs. Darbojas pastāvīga grāmatu izstāde "Sveicināti Lutriņos", katram novadniekam iekārtota atsevišķa mape. Tiek parādīti suvenīri ar Lutriņu vārdu. Pamats lepoties ar 264 DVD, kuros apkopoti visi svarīgākie pagasta dzīves notikumu no 2006.gada. Šā brīža prioritāte ir gatavošanās pagasta 195.jubilejai, kura būs 2017.gadā. Tradicionāli oktobra pēdējā nedēļa veltīta hercoga Jēkaba darbības atcerei Lutriņos 17.gs. Bibliotēka tajā piedalījās ar Saldus muzeja veidotu izstādi par vēsturisko personu. Realizēta jauna ideja - katru gadu bibliotēkas apmeklētājus aizvest ekskursijā uz kāda pagasta vēsturisku vietu. Sākām 2015.gadā ar hercoga Kurzemes galvaspilsētu Kuldīgu, 2016.gadā lutriņnieki iepazīna Vadakstes pagastu un muižu.

Pieminot represijās cietušos, bibliotēka noorganizēja ar grāmatas "Pūcesbērna piedzīvojumi Padomijā" autoru un aktieri Kasparu Pūci.

Sistematizēto materiālu ir daudz, apkopoti arī svarīgākie vēstures fakti par Saldus novadu. Pagājušajā gadā varēja novērtēt to lietderību un nepieciešamību 2 nozīmīgās izstādēs:

"Saldus novads 2016.gadā svinēja nozīmīgas jubilejas – Saldus pilsētas 160 gadus un gleznotāja Jaņa Rozentāla 150.dzimšanas dienu. Lutriņu pagasta bibliotēka šos nozīmīgos notikumus atzīmēja ar plašām izstādēm. Apmeklētāji iepazīs ar daudziem apkopotiem novadpētniecības materiāliem no dažādiem iespaiddarbiem. Par Saldus pilsētas izveidošanos varēja lasīt V.Salmiņa, A.Ansona, I.Harunas un citu pētnieku publikācijas no avīzes "Saldus Zemē" jau no pagājušā gadsimta 70.gadiem. Bibliotēkas materiālos atrodams, ka Saldus kā vārds piedzimis Kuršu līgumā 1253.gadā, raksti par Saldu iepriekšējos gadsimtos, pilsētas arhitektūras pieminekļiem, Saldus grāmatniecības vēsturi un daudziem citiem faktiem. Pieminēšanas vērtas ir ziņas, kuras stāsta par Saldus ielām citās Latvijas pilsētās, ka Saldū ir 2 laika joslas, muzeja Vēstures nodaļas vadītājas I.Harunas raksts par Striķu ielu, vēstures pētnieka A.Ansona faktu apkopojums no laikraksta "Saldus Avīze", 1912.-1913.gadā tika izdota redaktora Fr.Špēra apkopojumā Saldus sludinājumu lapa (atjaunots izdevums Nr.1 - 2002.g.) un daudzi citi faktu materiāli kopijās un grāmatās.

Izstādē par J.Rozentālu izstādītas grāmatas un Saldus J.Rozentāla vēstures un mākslas muzeja darbinieku publikācijas presē, piem., E.Sproģe izpētījusi Rozentālu dzimtas līkločus. Nostāstus par mākslinieku savācis un 1991.gadā publicējis Izidors Broks – interesanti. Izstādē pati vecākā grāmata ir U.Skulmes grāmata par mūsu novadnieku (1954.), K.Dziļlejas un A.Stankeviča biogrāfiskie romāni, pats jaunākais mākslas zinātnieces I.Pujātes pētījums par J.Rozentālu. Grāmatā "Dzīves paletē" gleznotāja sarakste ar ievērojamām personībām – R.Blaumani, Alfrēdu Kalniņu, Jāni Akurateru u.c. Viņš bijis čakls vēstuļu rakstītājs, par to liecina sūtījumi dzīvesbiedrei Ellijai Rozentālei un citiem tuviniekiem. Manuprāt, unikāls materiāls ir J.Rozentāla Saldus mākslinieku grupas 55 gadu atceres izdevums (2008.). Grāmatas autori ievadā par sevi saka: "Iepazīstoties ar katru mākslinieku, viņa radošo darbību, varam spriest arī par aktīvo kultūras dzīvi Saldū..." (publikācija Saldus novada vēstīs, 2016.jūnijā).

Izstādes tika organizētas ar bibliotēkas lokālās vēstures materiāliem, nevajadzēja izmantot citus fondus. Bet sadarbība neizpaliek, tas ir Saldus Jaņa Rozentāla vēstures un mākslas muzejs, Kuldīgas novadpētniecības muzejs, SPB. Vadītāja piedalījās novadpētniecības konferencē, ko rīkoja LNB. Konference bija organizēta augstā līmenī, katrs

dalībnieks jutās gaidīts. Guvu daudz idejas no citu novadu kolēģiem. Konferencē gūtās atziņas prezentēju Saldus un Brocēnu novadu kolēģiem.

Nākotnes doma ir izveidot Lutriņu ievērojamāko novadnieku sienu bibliotēkā un pašu izveidotu DVD datu bāzi. Varbūt šogad?

9. Projekti

Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Tabletes vietā-grāmata (turpinājums)	VKKF	200,00	Tikšanās ar rakstniekiem - A.Akmentiņš, I.Samauska	atbalstīts
Tabletes vietā-grāmata (turpinājums)	VKKF	690,00	Tikšanās - K.Pūce, D.Priede, A.Jundze, Ē.Hānbergs, M.Krekle	neatbalstīts
Bērnu žūrija	LNB, VKKF	76,00	14. gads	atbalstīts
Atmiņu drupas	Saldus novada PPF	1307,00	Kopā ar biedrību “Lutriņu Sprīdīši”, represēto piemiņas vietas iekārtošana	neatbalstīts
Tabletes vietā-grāmata (turpinājums)	VKKF	720,00	Tikšanās – I.Šteinberga, M.Laukmane, I.Zandere, M.Zīle, Ē.Hānbergs, M.Krekle	neatbalstīts

Bibliotēka projektu rakstīšanā un realizācijā jau 11 gadus sadarbojas ar vietējo biedrību “Lutriņu Sprīdīši”. Organizējot literāras tikšanās, projekti tiek iesniegti VKK fondam. Pārdomas rodas, kā tiek atbalstīti šie projekti. Atbildes vēstulē nekad nav sīkāka paskaidrojuma, kāpēc finansējums nav piešķirts, Kādi ir vērtēšanas kritēriji? Kāpēc viens vai otrs literāts nesaņem atbalstu, jo bibliotēka taču aicina lasītākos autorus. Rodas neērtības sajūta pret aicināto cilvēku. Piekrišana saņemta, autors rēķinās ar savām iespējām, laiks un honorārs saskaņots, bet jāzvana vai jāsūta atvainošanās vēstule par notikušo faktu. Tabulā redzams, ka viens projekts atbalstīts, bet 2 ar tādu pašu mērķi nesaņem finansējumu. Komisijas atbilde –nav aktuāli! Kā to saprast? Vai pagasta iedzīvotājiem pietiek iepazīties tikai ar 2 literātiem un viss?

10. Publicitāte

Lai popularizētu bibliotēkas darbu, tās funkcijas un dažādās iespējas, ir jāiekļaujas visa pagasta sabiedriskajā dzīvē. Otrkārt, vispusīgi jāinformē par savas iestādes darbu, jo neviens cits to nedarīs. Vairāki masu mēdiji – novada avīze *Saldus Zeme*, informatīvais izdevums *Saldus Novada Vēstis* un www.saldus.lv. *Novada Vēstis* katru mēnesi bibliotēkas vadītāja apkopo un publicē visu pagasta iestāžu svarīgākos notikumus un sniedz informāciju par aktualitātēm nākošajam mēnesim. Sociālajos tīklos draugiem.lv bibliotēkai lapa *Lutriņu bibliotēkas dzīve*, kurā ir jaunākā informācija par pasākumiem un foto galerijas. To skatās ievērojams skaits apmeklētāju (2411). Ar nozīmīgākiem publiskiem pasākumiem tiek iepazīstināti arī Kuldīgas novada avīzes *Kurzemnieks* lasītāji. Regulāri topošajās Saldus novada Gada grāmatās tiek iekļauti 3 nozīmīgākie tā gada notikumi bibliotēkā. Bibliotēkas

publicitāte izpaužas arī literatūras, mākslas un tematiskās izstādēs. 2016.gadā, atzīmējot Saldus pilsētas 160., gleznotāja, mūsu novadnieka, J.Rozentāla 150. un ar Lutriņiem saistītās vēsturiskās personības hercoga Jēkaba gadskārtu atcerēm bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar plašām literatūras un mākslas izstādēm. Mākslas svētku laikā bibliotēka *gāja tautās* ar Grāmatu dāvināšanas un apmaiņas akciju. Bibliotēka tajā piedalījās ar saviem norakstītajiem iespieddarbiem, un cilvēki no personīgajām bibliotēkām grāmatas labprāt mainīja vai dāvināja.

Bibliotēka savu vārdu popularizē ar suvenīriem – ieaustu vārdu *Lutriņi* grāmatzīmēs (audēja D.Gudrupe), 2016.gada kalendāri ar Lutriņu pagasta foto kolāžu uz vākiem (SIA Bonitāte) un grāmatu soma ar uzrakstu *Es apmeklēju Lutriņu bibliotēku* (SIA Marysdelicate line). Visās minētajās aktivitātēs veido savu pozitīvo tēlu un atpazīstamību ārpus pagasta robežām. Tas ir mārketinga – jāmazina plaisa starp bibliotēkas iespējām un lietotāju zināšanām par mūsu darbību. Šie dažādie mārketinga veidi ir bibliotēkas *produkti*, kurus gan fiziskā, gan virtuālajā veidā “pārdod” lietotājiem. Šādas atziņas un jaunas idejas guvu LNB Mācību centra kursos “Bibliotēkas mārketinga mūsdienu sabiedrībā”.

Lutriņu pagasta bibliotēka organizē tikai tādus pasākumus pieaugušajiem un bērniem, kuros galvenā loma ir grāmatai, rakstītam vārdam. Dažādas radošās darbnīcas, kuras nav saistītas ar literatūru un novadpētniecību (sveču liešana, rokdarbi, ...), manā skatījumā – tas ir kultūras darba vadītāja *lauciņš*. Bibliotēkām jāpopularizē grāmata un lasīšanas kultūra. Viens no veiksmīgajiem literāriem pasākumiem bija tikšanās ar rakstnieci Daci Priedi:

“Dzejas dienu izskaņā bibliotēkā viesojās kuldīdzniece rakstniece Dace Priede. Daudz grāmatu sarakstījusi, bet pati sevi pieteica vēl kā aktrise, režisore, teoloģe un dzīvnieku aizstāve. D.Priede ir personība, ne velti savas tikšanās ar lasītājiem afišās viņa lūdz nosaukt “Priede starp debesīm un zemi”. Sarunās ar pasākuma klausītājiem gandrīz trīs stundas pagāja nemanot. Smaidi sejās mijās ar pārdomu brīžiem. Rakstniecei ir daudz ko teikt – par savu dzīvi, par Kuldīgu, par saviem kursa biedriem aktieriem, par ceļojumu pie Amerikas indiāņiem, par mūsu mazajiem brāļiem, kuri sevi nespēj aizstāvēt - suņiem un kaķiem. Tas viss tika papildināts ar videomateriāliem. Šie stāsti ir atspoguļoti Daces Priedes grāmatās gan pieaugušajiem, gan bērniem. Tā gribējās, lai šajā tikšanās reizē klausītāju vidū būtu skolēni, jaunieši un tie, kuriem darbs ar cilvēkiem... Pēc šī pasākuma bibliotēkā ir raisījušās diskusijas par dzirdēto un tagad lasām Daces Priedes grāmatas!”, (publikācija Saldus novada vēstīs, 2016, oktobris).

Gada garumā, organizējot izstāžu ciklus, apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar bibliotēkas krājuma nozīmīgāko daļu. Piem., “Lasītāko latviešu rakstnieku Olimps”, “Saldus un Brocēnu novadu dzejnieki dzejo” u.c.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Lai veidotos laba sadarbība ar pagasta pārvaldi, jābūt vispusīgai informētībai no bibliotēkas puses par tiešo darbu, pasākumu organizēšanu, dalība tajos, prezentāciju veidošanu, gan darba braucieniem un darba laika organizēšanu. Vadība izrāda interesi par bibliotēkas uzrakstītajiem projektiem, piedalās ar līdzfinansējumu un projektu aktivitātēs. Reizi mēnesī pagasta iestāžu darbinieki pulcējas vienkopus, lai informētu par padarīto, turpmākajiem darbiem un savas iestādes budžeta naudas plūsmu. Bibliotēka, kultūras, sporta darba un jaunatnes lietu vadītāji pulcējās kopā, lai kopīgi izstrādātu ideju plāni 2017.gada pagasta 195.jubilejas sagaidīšanai un organizēšanai.

Lai gan vairākus gadus jau netiek būtiski palielināti finanšu līdzekļi nākamā gada budžetam, savstarpējā komunikācijā, tiek ņemtas vērā bibliotēkas vēlmes un jaunu ideju realizēšanas iespējas. Tas ir bibliotēkas telpu mazie remontu, jaunu mēbeļu iegāde, bibliotēkas vadītājas profesionālā pilnveide. Ar citām pagasta iestādēm – PII, kluba un senioru apvienības vadību ir laba sadarbība, lai varētu realizēt savas idejas. Pieminēšanas vērts ir literāru pasākumu, hercoga Jēkaba nedēļas un BŽ organizēšanā. Pēdējā jau 3.gadu aktīvi iesaistās PII sagatavošanas grupu bērni audzinātāju vadībā. Par čaklo lasīšanu mazie lasītāji no bibliotēkas saņēma speciālu 2016.gada kalendāru un tikās ar rakstnieci I.Samausku. Gluži pretēja nostādne no skolas pedagogiem gan literāru pasākumu organizēšanā, gan apmeklētībā. Necenšas radīt interesi skolēnos un rosināt apmeklēt pasākumus. Jau vairākus gadus sadarbības partneris ir grāmatu apgāds „Annele”, kurš kā sponsors piedalās bibliotēkas rīkotajos pasākumos, dāvinot bērnu grāmatas.

Abpusēja sadarbība notiek ar kolēģiem pagastu bibliotēkās un SPB. Pieredzes braucienos iepazītas Sēlijas bibliotēkas, Brocēnu pašvaldības bibliotēka, Jaunlutriņu un Kursīšu pagastu bibliotēkas.

06.02.2017.

Lutriņu pagasta bibliotēkas vadītāja Ligita Popsujēviča

12. Pielikumi

Andris Akmentiņš ar
Lutrinu iauuniešiem

Spēlējam

Grāmatu eksperti

Literārās darbnīcas telts

Kaspars Pūce

Ēnojam

Lasām, atpūšamies

